

GEZİ ÜSTÜNE

Geziler gençlerde eğitimin, yaşlılarda ise görgünün bir parçasıdır. Bir ülkeye oranın dilini biraz öğrenmeden giden kimse, geziye değil okula gitmiş olur. Gençlerin bir eğitici ya da ağırbaşlı bir görevli gözetiminde geziye çıkmaları bence çok uygun bir şeydir. Ancak bu kimsenin o ülkenin dilini bilmesi, daha önce oraya gitmiş olması, böylece nerelerde neler olduğunu, kimlerle tanışılacağını, o yerde neler yapılabileceğini, neler öğrenebileceğini söyleyecek durumda olması gerekir yoksa gençler gözleri kapalı dolaşır, pek bir şey görmezler. Ne gariptir, insanlar gök ile denizden başka hiçbir şeyin görülemediği deniz yolculuklarında gezi günlükleri tutarlar da kara yolculuğunda üzerinde durulacak bunca şey varken hiç kimse günlük tutmaz, sanki gelişigüzel görüntüler insanın kendi gözlemlerinden daha çok anlatılmaya değermiş gibi. Bu bakımdan bir gezi günlüğü tutulmasından yanayım. Görülecek, üzerinde durulacak şeyler, özellikle elçilerin kabulü sırasında kralların sarayları; yargıçlar oturup duruşmalarına bakarken mahkemeler, kilise yargı kuralları; kiliseler, manastırlar ile içlerindeki anıtlar; kentlerin, kasabaların surları ile kaleleri, limanları, koyları; eski yapılar, yıkıntılar; kitap sarayları, okullar, varsa dersler, tartışmalar; deniz ulaşımı, donanmalar; büyük kentler yakınındaki eğlence yapıları, genel eğlence bahçeleri; silahlıklar, tersaneler, yığınaklar; pazar yerleri, borsalar, ambarlar; at binme alanları, kılıç oyunları, asker eğitimi gibi şeyler; ileri gelen kimselerin gittiği tiyatro oyunları, mücevherlerle tarihsel giysilerin saklandığı hazine odaları; sanat derlemeleri; seyrek görülebilecek şeyler; sözün kısası gittikleri yerlerin ilgi uyandırabilecek her yönü. Gerçekte bütün bunları eğiticinin ya da görevlinin titizlikle sorup öğrenmesi gerekir. Tören alayları, oyunlar, şenlikler, düğünler, cenaze törenleri gibi gösterilerin pek üstüne düşülme de olur ama bunlardan büsbütün de vazgeçilmemelidir.

Genç bir insanın kısa zamanda, az gezmekle çok şey öğrenmesini istiyorsanız şunları göz önünde tutmanız gerekir: İlkin, yukarıda söylendiği gibi yolculuğa çıkmadan önce gideceği yerin dilini biraz öğrenmeli, sonra gene belirtildiği gibi yanında o ülkeyi tanıyan bir eğitici ya da görevli bulunmalı. Yanına gideceği ülkeyi gösteren, kendisine kılavuz olabilecek bir harita ya da kitap almalı. Bir de gezi günlüğü tutmalı. Bir kentte ya da kasabada çok uzun kalmamalı, her yere gerektiği ölçüde zaman ayırmalı, daha çok değil. Bir kentte kalacağı zaman, oturduğu yeri ara sıra değiştirerek kentin bir ucundan öbürüne taşınmalı; yeni tanışıklıklar kurmanın en iyi yolu budur. (...)

Bir gezgin yurduna döndü mü gezip gördüğü yerleri büsbütün ardında bırakmamalı, tanıdıklarından en değerli kimselerle mektuplaşmalı. Konuştuğu zaman uydurma serüvenler anlatacağına kendisine sorulan soruları yanıtlamalı. Kendi yurdunun törelerini bırakıp da gezdiği yabancı ülkelerinkini kapmamış olduğunu ancak dışarıda derlediği bilgilerden birkaç küçük çiçeği yurdunun törelerine takıverdiğini davranışlarıyla göstermeli.

FRANCİS BACON, Kısaltılmıştır.